Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Planeringsenheten
Emilie Kremel

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-02-04

HSN 2025-0702

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Jonas Lindberg (V) angående väntetider för ablationer

Ärendebeskrivning
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens svar på skrivelse daterad den 21 oktober 2025 från Jonas Lindberg (V) angående väntetider för ablationer i Region Stockholm.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Jonas Lindberg (V) angående väntetider för ablationer

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen från Jonas Lindberg (V) angående väntetider för ablationer anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Skrivelsen daterad den 10 oktober 2025 innehåller en hänvisning till en skrivelse från juni år 2024 gällande tillgången till invasiv elektrofysiologi (ablationer) för patienter i Region Stockholm (HSN 2024–0569). I den tidigare skrivelsen var frågeställningen vilka förutsättningar det finns för Södersjukhuset att öka Region Stockholms kapacitet för ablations-behandlingar genom att överta den verksamhet som idag bedrivs av Capio Arytmicenter i Södersjukhusets lokaler.

I svaret på skrivelsen från år 2024 konstaterade hälso- och sjukvårdsförvaltningen att Capio Arytmicenter drivs av ett privat bolag och att Region Stockholm inte kan påkalla en verksamhetsövergång och överta den befintliga verksamheten i bolaget. Södersjukhuset kan däremot avsluta uthyrningen av lokalerna utifrån de villkor som framgår av det hyresavtal som tecknats direkt mellan dem och Capio Arytmicenter. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen konstaterade även att uppstart av en elektrofysiologisk verksamhet i Södersjukhusets regi kräver vissa initiala investeringar. Därtill gjorde hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömningen att Karolinska Universitetssjukhuset presenterat adekvata åtgärder för att komma till rätta med tillgänglighetsproblematiken under år 2025. Mot denna bakgrund bedömde förvaltningen att resultatet av åtgärderna bör följas upp innan ett nytt uppdrag vid Södersjukhuset övervägs. Därtill bör det övervägas huruvida det finns fördelar med att utöka beställningen och kapaciteten vid de sjukhus som redan har uppdraget, i stället för att etablera en ytterligare verksamhet i Region Stockholm.

I den nu aktuella skrivelsen beskrivs kvarstående utmaningar vad gäller tillgänglighet till ablation. Det resoneras kring huruvida Region Stockholm har tillräcklig kapacitet för att möta behovet av ablationsbehandling, till exempel vad gäller patienter med förmaksflimmer. En uppföljning av vad som framgår av förvaltningens svar på skrivelsen år 2024 efterfrågas.

I skrivelsen ställer Jonas Lindberg (V) följande frågor:

1. Hur har väntetiderna för ablationer utvecklat sig i Region Stockholm som helhet under det senaste året?

2. Delar hälso- och sjukvårdsförvaltningen bilden att en satsning på ökad kapacitet att genomföra ablationer skulle kunna göra stor nytta för hjärtsjukvården även i jämförelse med andra möjliga satsningar?

3. Tidigare har flera möjliga vägar för att stärka kapaciteten diskuterats, dels att öka kapaciteten hos befintliga ensamutförare (Karolinska och Danderyds sjukhus), dels ett övertagande av den privata arytmiverksamhet som bedrivs på Södersjukhusets område. Vad anser hälso- och sjukvårdsförvaltningen är den mest framkomliga vägen?

Invasiva elektrofysiologiska undersökningar (ablationer) har som syfte att kartlägga den elektriska aktiviteten i olika delar av hjärtat. Undersökningarna är ett sätt att utreda hjärtrytmrubbningar i form av hjärtklappningar, så kallade takyarytmier. När området i hjärtat varifrån hjärtklappningen uppkommer är identifierat sker behandling i samma seans genom ablation med en speciell elektrodkateter i hjärtat. Genom katetern avges värme eller kyla mot det område i hjärtat som orsakar rytmrubbningen.

Under de senaste åren har fördelar med ablation påvisats för personer med förmaksflimmer (jämfört med medicinsk behandling), såsom förbättrad livskvalitet, mindre besvärande och mindre frekventa symtom, minskat behov av kontakt med sjukvården samt minskad dödlighet hos patienter med samtidig hjärtsvikt. Forskning talar också för att förmaksflimmer-ablationer som görs tidigt i sjukdomsförloppet kan ha bättre effekt. Förmaksflimmer förekommer hos cirka tre procent av den vuxna befolkningen i Sverige, och prevalens och incidens är högre inom den andel av befolkningen som är 60 år och äldre.

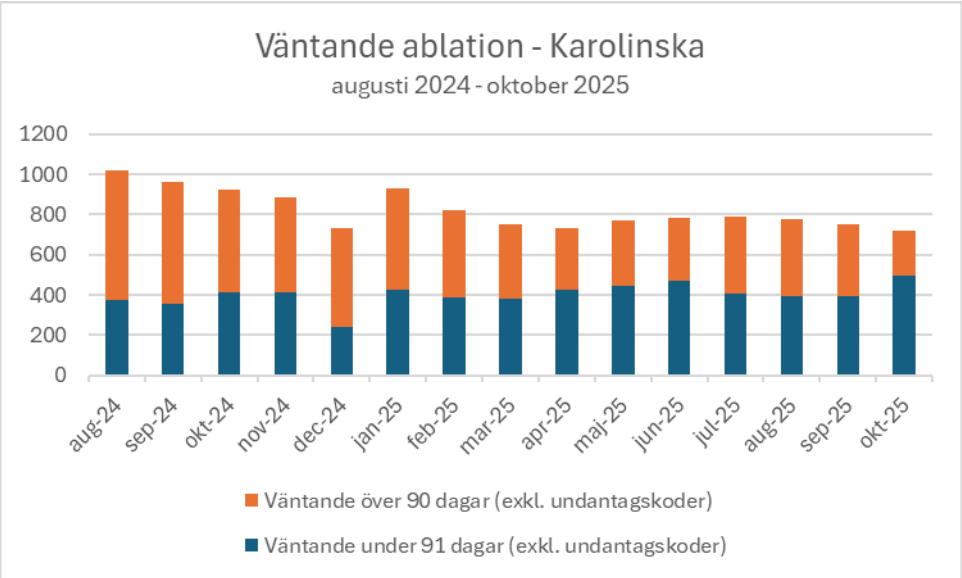
Invasiv elektrofysiologi utgör ett regionalt ensamutföraruppdrag för Karolinska Universitetssjukhuset och Danderyds sjukhus. Uppdraget ingår i akutsjukhusens vårduppdrag som från och med år 2026 regleras via Region Stockholms Budget. Det finns inom ramen för vårduppdragen ingen specificerad volymbeställning vare sig för kardiologisk vård eller för den specifika behandlingsmetoden, utan detta ingår i total beställning och ersättning för vårduppdraget för respektive sjukhus. Akutsjukhusen har själva rådighet över interna prioriteringar och resursfördelning inom ramen för sina vårduppdrag. År 2026 utökas vårduppdraget vid Karolinska Universitetssjukhuset med totalt 2,8 procent, vid Danderyds sjukhus görs en utökning med 1,7 procent.

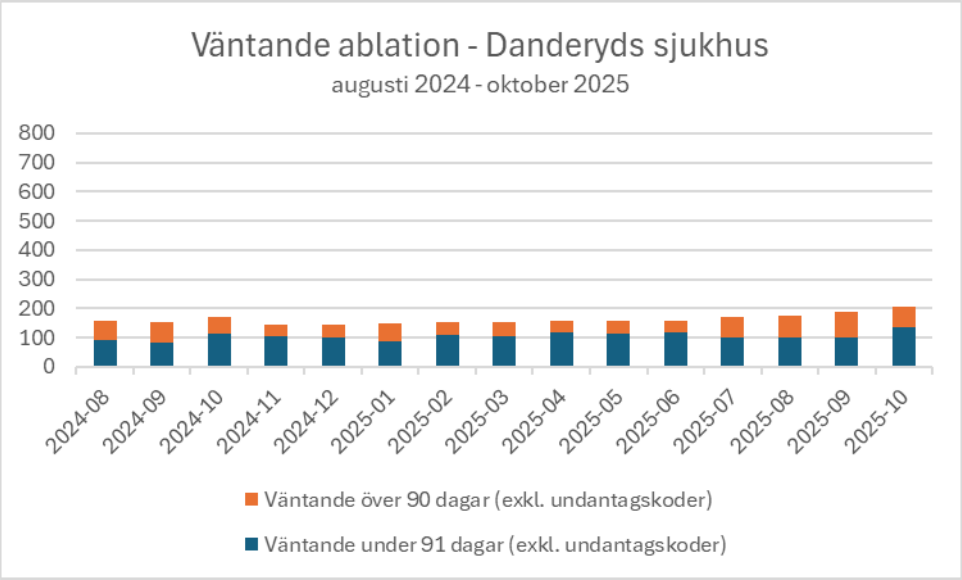
Merparten av ablationsbehandlingarna i Region Stockholm utförs vid Karolinska Universitetssjukhuset, som har verksamhet både i Solna och Huddinge. Danderyds sjukhus har en mindre verksamhet och tar emot färre remisser från övriga akutsjukhus. Södersjukhuset hyr i anslutning till sin hjärtklinik ut lokaler till den privata verksamheten Capio Arytmicenter (GHP Arytmicenter Stockholm, organisationsnummer 556694–4178) som utför ablationsbehandlingar. Denna verksamhet bedriver dock inte någon offentligfinansierad vård på uppdrag av Region Stockholm.

Inför svar på denna skrivelse har synpunkter inhämtats från sakkunniga enheter inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt från Region Stockholms specialistsakkunnige läkare inom kardiologi.

Överväganden

Väntetider till ablation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen följer löpande tillgängligheten och följsamheten till vårdgarantin. Vad gäller tillgänglighet till ablation har Karolinska Universitetssjukhuset under året genomfört flera satsningar. Bland annat genom utökade öppettider. Resultaten har varit positiva. Det totala antalet väntande över vårdgarantins gräns på 90 dagar har minskat med cirka 50 procent mellan oktober år 2024 och oktober år 2025 (enligt inrapportering till Centralt väntetidsregister, CVR). I oktober år 2025 väntande totalt 925 patienter, varav 295 patienter hade väntat längre än 90 dagar. Merparten av de väntande finns vid Karolinska Universitetssjukhuset. Patienter som undantagits från vårdgarantin till följd av medicinska skäl eller till följd av att patienten själv har valt att vänta längre än 90 dagar är exkluderade i statistiken.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen konstaterar att tillgängligheten till behandling med ablation under en längre tid har varit bristfällig. Under det senaste året ses emellertid en tydlig förbättring vid Karolinska Universitetssjukhuset, där antalet väntande över vårdgarantins gräns minskat med cirka 56 procent. Ytterligare insatser krävs dock för att uppnå målet i Region Stockholm för behandling inom vårdgarantins gräns.

Därtill kan det givet befolkningsutvecklingen antas att behovet av vård för förmaksflimmer, inklusive behovet av ablationer, kommer att öka. Det faktum att medicinska riktlinjer i högre utsträckning än tidigare rekommenderar ablation vid förmaksflimmer kan också komma att öka efterfrågan.

Prioritering och planering av kapacitet för ablationer
Hur en satsning på att ytterligare öka ablationskapaciteten i Region Stockholm bör prioriteras i relation till andra möjliga satsningar har inte utretts av hälso- och sjukvårdsförvaltningen. För att göra en samlad bedömning av detta krävs en analys av hur en sådan satsning ska vägas mot andra möjliga investeringar eller utökningar inom hjärtsjukvård eller andra vårdområden. Under innevarande år har hälso- och sjukvårds-förvaltningens arbete med hjärtsjukvård bland annat fokuserat på det uppdrag som givits i Region Stockholms Budget 2025 kring att inrätta en kardiologisk öppenvårdsmottagning i närheten av Södertälje sjukhus.

Även frågan kring var en eventuell kapacitetsökning bör ske kräver ytterligare utredning för att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska kunna göra en samlad bedömning. Det finns indikationer på att en bredare geografisk fördelning av mindre komplexa ablationsingrepp skulle kunna öka jämlikheten och minska skillnader i tillgänglighet inom Regionen. Jämförelser av väntetider mellan patienter remitterade från akutsjukhus som inte utför ablationer och patienter som remitterats internt vid Karolinska Universitetssjukhuset eller Danderyds sjukhus, framgår dock inte av CVR vilket försvårar bedömningen. En utökning och breddning av Regionens ablationskapacitet till flera center skulle kunna vara en möjlig lösning för att hantera ett ökande behov av ablationsbehandling under kommande år, men det behöver ställas i relation till förutsättningarna för att utöka kapaciteten vid de sjukhus som redan har uppdraget.

Processen för samberedning av vårduppdrag, volymer och ersättning till vårdgivarnämnderna år 2027 inleds i februari år 2026. I det förslag till budgetunderlag som hälso- och sjukvårdsförvaltningen, efter samberedning med den regionägda vården, presenterar inkluderas förslag som avser förändringar i vårduppdragen.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-02-04